

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікацій міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 39

25-26 березня 2025 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2025

УДК 001 (063)

Світ наукових досліджень. Випуск 39: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 25-26 березня 2025 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО “Наукова спільнота”, WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО- П Шпак В.Б. 2025. 204 с.

Збірник наукових публікацій укладено за матеріалами доповідей наукової мультидисциплінарної інтернет-конференції «Світ наукових досліджень. Випуск 39», які оприлюднені на інтернет-сторінці www.economy-confer.com.ua

Оргкомітет

ГО Наукова спільнота

Патряк Олександра Тарасівна, кандидат економічних наук, ЗУНУ;

Шевченко (Огінська) Анастасія Юріївна, кандидат економічних наук, директор ТОВ «Школа для майбутнього»;

Яремко Оксана Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент, ЗУНУ;

Станько Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, адвокат;

Назарчук Оксана Михайлівна, доктор філософії (Ph.D.), ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»;

Гомотюк Оксана Євгенівна, доктор історичних наук, професор, ЗУНУ;

Біловус Леся Іванівна, доктор історичних наук, кандидат філологічних наук, професор, ЗУНУ;

Ребуха Лілія Зіновіївна, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;

Недошитко Ірина Романівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Стефанишин Олена Василівна, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Ухач Василь Зіновійович, кандидат історичних наук, доцент, ЗУНУ;

Яблонська Наталія Мирославівна, кандидат філологічних наук, старший викладач, ЗУНУ;

Савчук Надія Антонівна, кандидат психологічних наук, доцент, ЛНТУ;

Рудакевич Оксана Мирославівна, кандидат філософських наук, ЗУНУ;

Русенко Святослав Ярославович, аспірант, ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Адреса оргкомітету:

46005, Україна, м. Тернопіль, а/с 797

тел. +380977547363 e-mail: economy-confer@ukr.net

Оргкомітет конференції не завжди поділяє думку учасників. В збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірність несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерело є обов'язковим. Усі роботи ліцензуються відповідно до Creative Commons Attribution 4.0 International License

ISSN 2786-6823 (print)

© ГО “Наукова спільнота” 2025

© Автори статей 2025

<i>Natalia Zhelezniakova, Tetiana Aleksandrova, Volodymyr Molodan, Galina Panchenko</i> THE ROLE OF INSULIN RESISTANCE IN THE DEVELOPMENT OF METABOLIC DYSFUNCTION-ASSOCIATED STEATOTIC LIVER DISEASE AND ARTERIAL HYPERTENSION.....	127
<i>Бугерук Вікторія Вікторівна, Ковальчук Лариса Іванівна, Цевух Людмила Борисівна, Калініченко Єлизавета Валентинівна</i> МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ЗМІНИ КЛІМАТУ НА АТЕРОГЕНЕЗ.....	130
<i>Григоров Сергій Миколайович, Демяник Дмитро Сергійович, Побережник Галина Анатоліївна</i> СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ У ПІДГОТОВЦІ ТА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ-ХІРУРГІВ.....	132
<i>Ковальчук Лариса Іванівна, Бугерук Вікторія Вікторівна, Балашова Ірина Віталіївна, Тельніс Діана Федорівна</i> НОВІТНІ ПОГЛЯДИ НА КОРЕКЦІЮ ГІПОВІТАМІНОЗУ D У ВАГІТНИХ.....	137
<i>Коцар Олена Василівна, Яригіна Валентина Анатоліївна, Нежу́та Олександра Ярославівна</i> STARNULOCOCCUS EPIDERMIDIS ЯК ЗБУДНИК НЕЙРОІНФЕКЦІЙ.....	140
<i>Піскур Зоряна Іванівна, Пилипів Леся Ігорівна</i> ТУБЕРКУЛЬОЗ ЛЕГЕНЬ У ПАЦІЄНТІВ З КО-ІНФЕКЦІЄЮ ВІЛ/СНІД.....	143
<i>Попова Тетяна Вікторівна, Комар Тетяна Іванівна</i> РОЛЬ ПІДСОЛЮДУВАЧІВ В ЕПІДЕМІЇ ОЖИРІННЯ І ХРОНІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.....	145
<i>Ткаченко Володимир Грігорович, Рі́машевський Олександр Аркадійович</i> ВПЛИВ НАНОЧАСТИНОК СРІБЛА НА ІМУНОКОМПІТЕНТНІ ЧАСТИНИ КРОВІ ЛЮДИНИ.....	148

European Heart Journal, Volume 42, Issue 21, 1 June 2021, Pages 2072-2084, <https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehab121>

5. L. Badimon, T. Padro, G. Arderiu, G. Vilahur, M. Borrell-Pages, R. Suades Extracellular vesicles in atherothrombosis: From biomarkers and precision medicine to therapeutic targets *Immunol. Rev.*, 312 (2022), pp. 6-19 <https://doi.org/10.1111/imr.13127>

6. C. M. Eckhardt, A. A. Baccarelli, H. Wu Environmental Exposures and Extracellular Vesicles: Indicators of Systemic Effects and Human Disease *Curr Environ Health Rep*, 9 (2022), pp. 465-476 DOI: 10.1007/s40572-022-00357-5

7. Bont, S. Jaganathan, M. Dahlquist, A. Persson, M. Stafoggia, P. Ljungman Ambient air pollution and cardiovascular diseases: An umbrella review of systematic reviews and meta-analyses *J. Intern. Med.*, 291 (2022), pp. 779-800 <https://doi.org/10.1111/joim.13467>

8. WHO Air quality guidelines 2021. <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/what-are-the-who-air-quality-guidelines>

СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ У ПІДГОТОВЦІ ТА ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ-ХІРУРГІВ

Григоров Сергій Миколайович

доктор медичних наук, професор,

завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Харківського національного медичного університету

ORCID: 0000-0001-9527-8408

Демяник Дмитро Сергійович

кандидат медичних наук, доцент,

кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Харківського національного медичного університету

ORCID: 0000-0003-2347-4754

Побережник Галина Анатоліївна

доцент, кафедра хірургічної стоматології та

щелепно-лицевої хірургії

Харківського національного медичного університету

ORCID: 0000-0003-2530-1312

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<https://www.economy-confer.com.ua/full-article/6153/>

У сучасному світі, швидко розвиваючі технології, комп'ютерні програми стають частиною медичної освіти та практики. Це має особливе значення в стоматологічній галузі, де точність та якість маніпуляцій та оперативних втручань безпосередньо впливають на здоров'я та якість життя пацієнтів. Сучасні

програмні рішення не тільки допомагають викладати майбутнім лікарям та профільним фахівцям, але й активно впроваджуються в клінічну практику. Сучасні підходи, які до сьогодні здавалися недосяжними, стають реальністю у повсякденні, відкриваючи нові можливості для навчання та практичної діяльності у стоматології, зокрема у хірургічній стоматології та щелепно-лицевої хірургії.

Останніми роками наукове обґрунтування надало потужний поштовх до активного впровадження комп'ютерного програмного забезпечення у клінічну практику. Це дозволяє покращити якість надання медичних послуг, розробити, впровадити новітні та покращити відомі методи лікування пацієнтів з різноманітною патологією щелепно-лицевої ділянки. Прикладом впровадження цифрових діагностичних методів є технології цифрової рентгенографії, комп'ютерної томографії та розроблені з їх допомогою програми моделювання та прогнозування різноманітних ускладнень у пацієнтів з патологією щелепно – лицевої ділянки [1, 2, 3, 4].

3D-моделювання та додаткові технології (3D-друку) все частіше використовуються в хірургічній стоматології. Використовуючи ці технології, можливо створити точні моделі анатомії пацієнта, що особливо важливо при плануванні складних хірургічних втручань. Друк на основі комп'ютерної томографії дозволяє здійснювати високотехнологічні та точні операції, знизити ризик післяопераційних втручань.

Впровадження медичних експертних систем (МЕС) допомагає покращити діагностику та вибрати оптимальні методи лікування. Ці системи використовують для аналізу алгоритмів штучного інтелекту.

Сучасні системи управління даними (електронні медичні записи) дозволяють збирати, зберігати та обробляти інформацію про пацієнтів. Це забезпечує доступ до медичної інформації для лікарів, покращує взаємодію між фахівцями та надає більше клінічно-розширену інформацію про пацієнта.

Ці сучасні можливості, як успішно застосовуються у практичній діяльності та мають об'єктивно підтвердженні позитивні результати, доцільно впровадити, на нашу думку, до навчального процесу здобувачів вищої освіти стоматологічних факультетів медичних вищів.

У вітчизняних літературних джерела ми знайшли публікації [5] присвячені використанню функції бажаності у медичній практиці. Як продовження цих досліджень у 2012 році з'явилась на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету комп'ютерна програма Вакуленко К. М «Комп'ютерна багато-факторна – аналізуюча програма «Прогноз» [6]. За допомогою цієї розробки був запропонований комплекс заходів для запобігання розвитку та попередження ускладнень лікування пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.

У 2019 році була розроблена і впровадження в практику Волошаном О. О. «Комп'ютерна програма прогнозування перебігу лікування одонтогенного верхньощелепного синуситу «Easy Sinus» для попередження розвитку одонтогенного верхньощелепного синуситу [7].

У 2022 році був запропонований і впроваджений Худиком А. К. метод хірургічного лікування переломів середньої зони обличчя з використанням індивідуальних 3D-модельованих титанових мінісіток. Також уперше в Україні розроблені бальні шкали оцінювання переломів середньої зони обличчя (візуально – аналогова шкала (ВАШ) та модифікована візуально-аналогова шкала (ВАШ-М), що містили клініко – рентгенологічні данні прогностично значущі для вибору індивідуального методу лікування у хворих з переломами середньої зони обличчя та для попередження травматичних ускладнень [8].

Мета дослідження – обґрунтування доцільності використання фахових комп'ютерних програм у підготовці та практичної діяльності лікарів-стоматологів-хірургів.

Об'єкт дослідження – оціночні критерії клініко-лабораторних та рентгенологічних даних пацієнтів з різноманітною патологією щелепно – лицевої ділянки.

Предмет дослідження – комп'ютерні програми прогнозування перебігу захворювань щелепно-лицевої ділянки.

Матеріали і методи дослідження – нами було проаналізовано данні наданні авторами та розробниками програм: «Комп'ютерна багато-факторна – аналізуюча програма «Прогноз», «Комп'ютерна програма прогнозування перебігу лікування одонтогенного верхньощелепного синуситу «Easy Sinus», метод хірургічного лікування переломів середньої зони обличчя з використанням індивідуальних 3D-модельованих титанових мінісіток та ВАШ, які базувались на ретроспективному та проспективному вивченні історій 598 пацієнтів з різноманітною патологією щелепно-лицевої ділянки (гнійно-запальні, одонтогенні верхньощелепні синусити, травматичні пошкодження) в період з 2012 рік по 2022 рік.

За результатами наведених досліджень авторами було доказово наведено доцільність їх використання у клінічній практиці.

Комп'ютерна багато-факторна – аналізуюча програма «Прогноз» дозволила прогнозувати перебіг захворювання з використанням експрес та поточного прогнозу й підтвердити його в 92 % випадків, а за необхідності провести корекцію й індивідуалізацію лікування.

Завдяки «Комп'ютерної програми прогнозування перебігу лікування одонтогенного верхньощелепного синуситу «Easy Sinus» щодо прогнозування діагнозу та варіанту комплексного індивідуального варіанту лікування вдалось знизити питому вагу фактичних ускладнень в залежності від клінічної форми одонтогенного верхньощелепного синуситу з 9,2% (19 пацієнтів) до 2,6% (4 пацієнта).

У хворих після оперативної корекції з використанням індивідуальних 3D-модельованих титанових мінісіток вираженість локальних змін за використання індивідуальних 3D модельованих титанових мінісіток і величина зміщення уламків у післяопераційний період були менші, ніж за використання стандартних титанових мініпластин, що свідчить про переваги даного методу. Також було визначено прогностично значущі показники для різних методів хірургічного лікування. Оцінювання розроблених моделей прогнозу перебігу й результатів лікування хворих із переломами середньої зони обличчя показало, що вони мають загальну точність 91,6 %, чутливість – 95 %, специфічність – 96,4 %. Це дозволило прогнозувати результат лікування на етапі його вибору й індивідуально обрати оптимальний метод у кожному окремому випадку.

Результати і обговорення власних досліджень – вище наведенні данні обґрунтовують та підтверджують важливість впровадження новітніх розробок (комп'ютерних програм) в клінічну практику. Головним завданням освітнього процесу, на нашу думку, є ефективна підготовка здобувача медичної освіти до практичної діяльності з урахуванням сучасних вимог. Нажаль, дистанційний формат навчання, обумовлений пандемією COVID-19, повномасштабним вторгненням та бойовими діями на території України, значно ускладнили, а в деяких періодах унеможливили проведення офлайн навчання на клінічних базах, присутність у ліжка хворого, в операційній та клінічних розборах, тому одним із рішень цієї проблеми може слугувати впровадження клінічно адаптованих комп'ютерних програм у якості практичної складової навчання. Це дозволить підвищити інтерес здобувачів до клінічних випадків, методів сучасного обстеження пацієнтів, вибору методики лікування з урахуванням індивідуальних особливостей та звернути увагу на перебіг реабілітаційного періоду, попередження ускладнень та підвищення якості лікування в сучасних умовах.

На нашу думку, клінічно адаптовані комп'ютерні програми доцільно застосовувати для підготовки здобувачів різного рівня включно з післядипломною освітою та підвищенням кваліфікаційного рівня відповідних фахівців.

Запропоновані до розгляду та впровадження комп'ютерні програми успішно використовуються у практичній діяльності, мають необхідні дозволи та рекомендації, що засвідчують відповідні свідоцтва патенти та інформаційні листи, але нажаль вони не знайшли свого втілення у навчальні програми.

Висновки

Доведено успішне використання автоматизованих фахових комп'ютерних програм у клінічній практиці хірургів-стоматологів та щелепно-лицьових хірургів, але не знайдено в доступних нам публікаціях жодної згадки, що до можливого використання в навчальному процесі.

Технічне забезпечення, умови використання та нормативна база дають можливість застосовувати цих програм для підготовки фахівців різного рівня. Застосування у навчальному процесі покращить рівень підготовки, буде сприяти клінічній адаптації майбутнього фахівця, надасть сучасні можливості діагностики та лікування пацієнтів з різноманітною патологією ЩЛД, практикуючим лікарям-стоматологам-хірургам.

Все це дає нам підстави рекомендувати до впровадження у навчальний процес фахових здобувачів вищої освіти вище наведених клінічно адаптованих комп'ютерних програм.

Список використаної літератури:

1. Euclid Seeram Наглядна комп'ютерна томографія (CT at a Glance) / Euclid Seeram // Willey. – 2017. – С. 96.
2. Вакуленко К. М. Шляхи покращення лікування хворих з гострим гнійно-запальними процесами щелепно-лицевої ділянки / К. М. Вакуленко, О. А. Свідло, А. В. Рак // Галицький лікарський вісник. – 2010. – № 4 – С.13-14
3. Волошан О. О. Можливості прогнозування та оцінки результатів лікування пацієнтів ретроспективної групи з різноманітними формами одонтогенного верхньощелепного синуситу за допомогою / С. М. Григоров, Д. С. Демяник, О. О. Волошан, Ю. М Єнтіна, О. Г. Аврунін // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2019. – Том 4, № 5 (21) – С. 266-271.
4. Худик А. К. Система підготовки прийняття рішень лікарем щодо вибору методу лікування переломів середньої зони обличчя / А. К. Худик, М. Л. Кочина, О. Г. Фірсов // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2021; 6 (3): 238-49/ DOI: 10.26693/jmbs 06/03/238.
5. Рузін Г. П. Можливості комп'ютерного прогнозування травматичних і запальних процесів щелепно-лицьової ділянки / Г. П. Рузін, К. М. Вакуленко, А. І. Чередниченко // Медицина сьогодні та завтра. – 2008. – № 2. – С. 30-32.
6. Авторське свідоцтво на твір №42556 від 29.02.2012 «Комп'ютерна багатофакторна – аналізуюча програма «Прогноз» Вакуленко Е. М., Ткачев О. О., Рузін Г.П., Демяник Д. С.
7. Авторське свідоцтво на твір № 91691 Комп'ютерна програма «Комп'ютерна програма прогнозування перебігу та лікування одонтогенного верхньощелепного синуситу «Easy Sinus» / Волошан О. О., Григоров С. М., Демяник Д. С та ін. Заявник та патентовласник ХНМУ; заявл. 22.07.2019; опубл. 19.08.2019.
8. Літературний письмовий твір. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №103475 Візуально-аналогова шкала оцінки переломів середньої зони обличчя / Худик А. К., Григоров С. М., автори. 2021 Берез 25.